

UZNESENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU (EÚ) 2018/1401

z 18. apríla 2018

s poznámkami, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia o absolútoriu za plnenie rozpočtu Európskej železničnej agentúry (teraz Železničná agentúra Európskej únie) za rozpočtový rok 2016

EURÓPSKY PARLAMENT,

- so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolútoriu za plnenie rozpočtu Európskej železničnej agentúry (teraz Železničná agentúra Európskej únie) za rozpočtový rok 2016,
 - so zreteľom na článok 94 a prílohu IV k rokovaciemu poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre kontrolu rozpočtu a stanovisko Výboru pre dopravu a cestovný ruch (A8-0079/2018),
- A. keďže v súvislosti s postupom udeľovania absolútoría orgán udeľujúci absolútorium zdôrazňuje osobitný význam ďalšieho posilňovania demokratickej legitímnosti inštitúcií Únie zlepšením transparentnosti a zodpovednosti, vykonávaním koncepcie pre zostavovanie rozpočtu na základe výkonnosti a dobrým riadením ľudských zdrojov;
- B. keďže podľa výkazu príjmov a výdavkov⁽¹⁾ predstavoval konečný rozpočet Európskej železničnej agentúry (teraz Železničná agentúra Európskej únie) (ďalej len „agentúra“) za rozpočtový rok 2016 sumu 27 545 879 EUR, čo predstavuje nárast o 4,56 % v porovnaní s rokom 2015; keďže rozpočet agentúry pochádza najmä z rozpočtu Únie;
- C. keďže Dvor audítorov vo svojej správe o overení ročnej účtovnej závierky Európskej železničnej agentúry (teraz Železničná agentúra Európskej únie) za rozpočtový rok 2016 (ďalej len „správa Dvora audítorov“) vyhlásil, že získal primeranú istotu o tom, že účtovná závierka agentúry je spoľahlivá a že príslušné operácie sú zákonné a riadne;

Ďalšie kroky v súvislosti s absolútoriami za roky 2014 a 2015

1. uznáva, že nie je v právomoci agentúry rozhodnúť o centralizácii všetkých činností agentúry do jedného miesta; pripomína, že keď bola agentúra v roku 2004 vytvorená, o jej dvoch sídlach (Lille/Valenciennes) rozhodla Rada; berie na vedomie poznámku Dvora audítorov o možných úsporách, ktoré by sa mohli dosiahnuť vďaka riešeniu založenom na jednom mieste pôsobenia; berie na vedomie, že agentúra vykonala analýzu o rozpočtovom vplyve dvoch sídiel, ako aj jej odporúčanie zachovať tieto dve sídla; zdôrazňuje, že je pravdepodobné, že náklady by boli znížené, ak by všetky operácie boli sústredené na jednom mieste; poukazuje na to, že zníženie nákladov by sa mohlo uľahčiť aj prostredníctvom komplexnej dohody o sídle s hostiteľským členským štátom, čím by sa takisto objasnili podmienky, na základe ktorých funguje agentúra a jej zamestnanci, čo by znamenalo skoncovanie so situáciou, keď sú náklady na činnosť pravdepodobne vyššie, než je potrebné; vyzýva Radu, aby prehodnotila svoje predchádzajúce rozhodnutie a namiesto toho si vybrala možnosť sústredenia všetkých činností agentúry do jedného miesta;

Rozpočtové a finančné hospodárenie

2. konštatuje, že úsilie o monitorovanie rozpočtu v priebehu rozpočtového roka 2016 prinieslo mieru plnenia rozpočtu na úrovni 99,20 %, čo predstavuje zvýšenie o 0,10 % v porovnaní s rokom 2015, a že miera plnenia platobných rozpočtových prostriedkov dosiahla 91,57 %, čo predstavuje nárast o 1,79 % v porovnaní s rokom 2015;
3. víta skutočnosť, že v súlade s ustanoveniami nového nariadenia o agentúre, ktoré nadobudlo účinnosť v júni 2016, je agentúra oprávnená účtovať poplatky za niektoré zo svojich nových právomocí;

Záväzky a prenosy

4. na základe informácií agentúry konštatuje, že úroveň prenesených rozpočtových prostriedkov bola nižšia ako indikatívne stropy, ktoré Dvor audítorov použil na posúdenie plnenia rozpočtu (t. j. 10 % pre hlavu I, 20 % pre hlavu II a 30 % pre hlavu III) vo všetkých rozpočtových hlavách; berie tiež na vedomie, že v prípade platobných rozpočtových prostriedkov prenesených do roku 2017 (7,52 %) ide najmä o operačné výdavky a že 95,4 % rozpočtových prostriedkov prenesených z roku 2015 bolo použitých;

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 333, 9.9.2016, s. 19.

5. upozorňuje, že prenosy sú často čiastočne alebo v plnej miere odôvodnené viacročným charakterom operačných programov agentúr, a nemusia preto nevyhnutne znamenať, že sa v plánovaní a plnení rozpočtu vyskytujú nedostatky, a nie sú ani nevyhnutne v rozpore so zásadou ročnej platnosti rozpočtu, najmä ak ich agentúra vopred naplánuje a oznámi Dvoru audítorov;

Personálna politika

6. konštatuje, že na konci roka 2016 agentúra zamestnávala 165 stálych zamestnancov, z ktorých bolo 133 dočasných zamestnancov, 29 zmluvných zamestnancov a traja vyslaní národní experti, pričom na konci roka 2015 to bolo 154 stálych zamestnancov;
7. konštatuje, že 62 % jej zamestnancov sú muži a 38 % ženy, čo znamená nerovnováhu v pomere takmer dva ku jednej; vyjadruje poľutovanie nad tým, že existuje značná rodová nerovnováha v zložení vyššieho manažmentu i správnej rady agentúry; pripomína však, že pokiaľ ide o rodovú rovnováhu v riadiacej a výkonnej rade, ich členov navrhli a vymenovali členské štáty, ale odporúča, aby sa táto otázka napriek tomu riešila ako naliehavá záležitosť;
8. s uspokojením konštatuje, že podiel zamestnancov pridelených na operačné úlohy sa zvýšil zo 65 % v roku 2015 na 70 % v roku 2016 a podiel zamestnancov pridelených na administratívne úlohy sa znížil z 23 % na 18 %; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že vývoj percentuálneho podielu je spôsobený najmä korekciou v pridelení pracovníkov do rôznych kategórií; poukazuje na to, že takéto zníženie nie je v súlade so znížením počtu zamestnancov o 5 %, o ktorom Komisia informovala v súvislosti s plánovaním zdrojov pre decentralizované agentúry;
9. zdôrazňuje, že rovnováha medzi pracovným a súkromným životom by mala byť súčasťou personálnej politiky agentúry; zdôrazňuje, že rozpočet vynaložený na zdravie prospešné aktivity predstavoval 228,7 EUR na každého zamestnanca a že v roku 2016 sa uskutočnilo výjazdné zasadnutie; poznamenáva, že priemerný počet dní pracovného voľna zo zdravotných dôvodov na zamestnanca je 3,2 dňa, čo je výrazne pod priemerom zaznamenaným vo väčšine ďalších agentúr;
10. oceňuje skutočnosť, že v roku 2016 nebol oznámený žiadny prípad obťažovania; podporuje odbornú prípravu organizovanú s cieľom zvyšovať informovanosť zamestnancov;
11. s uspokojením berie na vedomie, že agentúra sa v roku 2016 nestretala so žiadnymi sťažnosťami, žalobami ani zverejnenými prípadmi týkajúcimi sa prijímania alebo prepúšťania zamestnancov;

Prevenia a riešenie konfliktov záujmov, transparentnosť a demokracia

12. víta skutočnosť, že správna rada agentúry prijala politiku v oblasti konfliktov záujmov pre svojich členov; konštatuje, že agentúra následne na svojom webovom sídle uverejnila vyhlásenia o neexistencii konfliktov záujmov, ako aj životopisy členov svojej správnej rady; vyzýva agentúru, aby orgánu udeľujúcemu absolútorium podala správu o uverejnení chýbajúcich dokumentov;
13. na základe informácií agentúry konštatuje, že agentúra pokračovala vo vykonávaní akčného plánu vymedzeného v jej stratégii zameranej proti podvodom; konštatuje najmä, že agentúra zorganizovala dva kurzy odbornej prípravy v oblasti predchádzania podvodom a dva kurzy odbornej prípravy o etike a bezúhonnosti;
14. berie na vedomie, že agentúra začlenila posúdenie rizika podvodov do pravidelného posúdenia rizika a že register rizík podvodu agentúry bol preskúmaný v roku 2016; berie na vedomie, že riziká boli opätovne posúdené ako stredné až nízke a že žiadne ďalšie riziká neboli identifikované;
15. berie na vedomie informáciu agentúry, že čaká na vzorové rozhodnutie Komisie, aby mohla prijať svoje vlastné rozhodnutie týkajúce sa oznamovania protispoločenskej činnosti; poznamenáva však, že pokiaľ vzorové rozhodnutie nebude navrhnuté, uplatňuje sa súčasné rozhodnutie Komisie týkajúce sa oznamovania protispoločenskej činnosti; vyzýva agentúru, aby o vykonávaní týchto usmernení informovala orgán udeľujúci absolútorium;
16. vyjadruje potrebu zriadiť nezávislý orgán pre zverejňovanie, poradenstvo a konzultácie s dostatočnými rozpočtovými zdrojmi s cieľom pomáhať oznamovateľom využívať tie správne cesty na zverejňovanie svojich informácií o možných nezrovnalostiach poškodzujúcich finančné záujmy Únie a zároveň chrániť ich dôvernosť a ponúkať potrebnú podporu a poradenstvo;
17. berie na vedomie dôvody na zamietnutie prístupu k dokumentom (1 prípad zo 44); vyzýva agentúru, aby čo najpravidelnejším a najzákonnejším spôsobom využívala možnosť odmietnuť prístup k dokumentom a zároveň chránila osobné údaje;

Hlavné úspechy

18. víta tri hlavné úspechy, ktoré agentúra identifikovala v roku 2016, konkrétne:

- uverejnila revidovanú strategickú víziu vrátane prípravy stratégie pre medzinárodné vzťahy a vykonávania komunikačnej stratégie,
- zrealizovala aktualizovanú riadiacu štruktúru a upravila organizáciu agentúry vzhľadom na nové nariadenie o agentúre; agentúra pokračovala vo vykonávaní svojho integrovaného systému riadenia (IMS) s cieľom získať certifikáciu podľa normy ISO 9001 v priebehu roka 2017,
- účinne zaviedla nový názov a mandát podľa nového právneho režimu (4. železničný balík, ktorý je v platnosti od 15. júna 2016) a dosiahla výrazný pokrok v príprave na svoju novú úlohu;

19. vyjadruje však poľutovanie nad tým, že agentúra nepoužíva ukazovatele vstupov s cieľom ďalej zlepšiť využívanie kľúčových ukazovateľov výkonnosti (KPI), a odporúča, aby sa to zmenilo;

Vnútorý audit

20. berie na vedomie, že Útvar Komisie pre vnútorný audit (IAS) neadresoval agentúre žiadne odporúčania s rozhodujúcim významom ani veľmi dôležité odporúčania; berie na vedomie, že IAS vykonal posudzovanie rizika pokrývajúce všetky prevádzkové a podporné procesy;
21. konštatuje, že pokiaľ ide o predchádzajúci audit riadenia vzťahov so zainteresovanými stranami a vonkajšej komunikácie, IAS uzavrel tri dôležité odporúčania a veľmi dôležité odporúčanie o posilnení postupu prijímania zamestnancov a dospel k záveru, že všetky odporúčania s výnimkou jedného agentúra vykonala; poznamenáva tiež, že pokiaľ ide o jediné stále nesplnené odporúčanie označené ako „dôležité“ a zamerané na „existujúci procesný rámec uplatniteľný na riadenie zainteresovaných strán a externú komunikáciu“, toto odporúčanie bolo v procese vykonávania s lehotou do septembra 2017;

Vnútoré kontroly

22. s uspokojením konštatuje, že agentúra je v súčasnosti certifikovaná podľa normy ISO 9001;
23. berie na vedomie, že správna rada agentúry prijala svoje štandardy riadenia v apríli 2016; okrem toho konštatuje, že v súlade so štandardom riadenia agentúry č. 16 manažment v rámci preskúmania systému riadenia agentúry posúdil primeranosť jej štandardov riadenia a účinnosť ich vykonávania; na základe informácií agentúry berie na vedomie, že hoci boli identifikované niektoré oblasti, v ktorých možno vykonať zlepšenia (štandard riadenia ERA MS 3 – Etické a organizačné hodnoty, ERA MS 4 – Ciele, strategické plánovanie a podávanie správ, ERA MS 5 – Kontinuita činností, ERA MS 8 – Riadenie vzťahov so zainteresovanými stranami, ERA MS 9 – Riadenie postupov, ERA MS 10 – Riadenie ľudských zdrojov, ERA MS 13 – Správa dát a informácií), možno konštatovať, že kontrolný systém agentúry ako celok funguje tak, ako bolo zamýšľané, a primerane zmiernuje hlavné riziká pre dosahovanie cieľov agentúry;
24. berie na vedomie, že agentúra ďalej rozvíjala svoj integrovaný systém riadenia (IMS) založený na požiadavkách uvedených v normách vnútornej kontroly a normách série ISO 9001 s cieľom splniť potrebné podmienky, ak má agentúra úspešne vykonávať nové činnosti a zvýšiť účinnosť; víta analýzu, ktorú agentúra vypracovala v rámci IMS, týkajúcu sa výnimiek a nesúladu s pravidlami a akcií v oblasti odbornej prípravy, ktoré sa mali konať v roku 2017 v oblasti verejného obstarávania a riadenia zmlúv s cieľom napraviť tieto nedostatky;
25. berie na vedomie, že hodnotenie účinnosti IMS poukázalo na určité oblasti, v ktorých je možné dosiahnuť zlepšenie, pokiaľ ide o súlad a účinnosť, najmä čo sa týka etických a organizačných hodnôt, kontinuity činnosti, riadenia vzťahov so zúčastnenými stranami a riadenia ľudských zdrojov, a najmä že v rámci tohto hodnotenia bol stanovený rozdiel medzi dostupnými vnútornými kompetenciami a požadovanými kompetenciami; očakáva od agentúry, že zabezpečí úplné vykonávanie svojich noriem riadenia do roku 2017 podľa plánu;
26. vyjadruje poľutovanie nad tým, že cieľ 95 % plnenia platieb v stanovenej lehote 30 dní nebol dosiahnutý; poznamenáva, že dôvody oneskorení v platiach sú rovnaké ako v roku 2015, t. j. oneskorenia v spracovaní faktúr zo strany zamestnancov agentúry, nedostatok hotovosti a nezhody s dodávateľmi týkajúce sa obsahu faktúr; žiada agentúru, aby prijala nápravné opatrenia, aby sa tak splnil cieľ 95 % v primeranej lehote;

Ďalšie pripomienky

27. víta prijatie nariadenia o agentúre ⁽¹⁾, ktoré nadobudlo účinnosť 15. júna 2016; s uspokojením konštatuje, že do konca prechodného obdobia (16. júna 2019) táto očakávaná strategická zmena pretransformuje túto agentúru z agentúry s úlohou, ktorá zahŕňa výlučne prípravu a šírenie politiky, na orgán, ktorý bude pracovať priamo pre sektor, pokiaľ ide o povolenia pre bezpečnostné osvedčenia a železničné koľajové vozidlá; na základe informácií agentúry berie na vedomie, že táto transformácia by podľa očakávaní mala priniesť obrovské prínosy z hľadiska zníženia nákladov;
28. zdôrazňuje strategickú úlohu agentúry pri zvyšovaní konkurencieschopnosti železničnej dopravy voči ostatným druhom dopravy a pomoci v rozvoji efektívne fungujúceho európskeho železničného priestoru bez hraníc znížením administratívnych a technických prekážok, podporovaním vstupu na trh a zabezpečením nediskriminácie, efektívnejším vynakladaním verejných finančných prostriedkov na služby verejnej železničnej dopravy a lepšou správou infraštruktúry; víta program zameraný na úpravu vnútroštátnych predpisov s cieľom znížiť vplyv existujúcich prekážok medzi členskými štátmi alebo tieto prekážky odstrániť;
29. vyzdvihuje úlohu agentúry pri zaisťovaní bezpečnosti a interoperability európskeho železničného systému s cieľom prispieť k vytvoreniu konkurenčnejšieho európskeho železničného sektora a zlepšeniu kvality služieb železničnej dopravy; podporuje víziu Komisie týkajúcu sa európskeho železničného systému, ktorý by mal byť svetovým lídrom v oblasti bezpečnosti;
30. víta úlohu agentúry v ďalšom sledovaní vytvárania, testovania a vykonávania Európskeho systému riadenia železničnej dopravy (ERTMS), ako aj v hodnotení špecifických projektov ERTMS; víta začatie rokovaní medzi EÚ a Švajčiarskom v rámci dohody o železničnej a cestnej preprave tovaru a osôb so zreteľom na účasť Švajčiarska v Železničnej agentúre Európskej únie; zdôrazňuje, že keďže bude mať agentúra väčšie právomoci, bude potrebné jej poskytnúť nevyhnutné finančné, materiálne a ľudské zdroje, aby mohla účinne a efektívne vykonávať svoje nové a dodatočné úlohy; upozorňuje na štúdiu o financovaní európskych agentúr, ktorú nedávno zadal Výbor pre rozpočet, a na skutočnosť, že treba vypracovať možnosti samofinancovania agentúry vo väčšej miere; so znepokojením berie na vedomie rozpor medzi nedávno schválenými právnymi predpismi, ktorými sa rozširuje rozsah úloh agentúry, a rozpočtovými škrtnami súvisiacimi s agentúrou, ktoré sa majú vykonať vo viacročnom finančnom rámci na roky 2014 – 2020;
31. pripomína pozíciu Európskeho parlamentu v rámci rozpočtového postupu, a to v prospech vrátenia celých súm presunutých z Nástroja na prepájanie Európy do Európskeho fondu pre strategické investície; zdôrazňuje, že treba zabezpečiť financovanie dokončenia jednotného európskeho železničného priestoru s cieľom modernizovať a rozšíriť železničnú infraštruktúru aj v okrajových regiónoch Únie; ďalej zdôrazňuje, že by sa malo urýchliť zavedenie ERTMS, aby sa pokračovalo v implementácii spoločných technických noriem a aby prínosy z hľadiska interoperability boli čo najväčšie;
32. konštatuje, že hodnotenie rizika za rok 2016 poukázalo na nové riziká v porovnaní s rokom 2015, čo súvisí s neskorou a nekonzistentnou transpozíciou právnych predpisov 4. železničného balíka, so zastaranosťou nástrojov riadenia zmien ERTMS, so znížením hluku železničnej dopravy, s omeškami v obmedzovaní národných predpisov a so správou údajov;
33. pokiaľ ide o ďalšie poznámky horizontálnej povahy, ktoré sú súčasťou rozhodnutia o absolutóriu, odvoláva sa na svoje uznesenie z 18. apríla 2018 ⁽²⁾ o výkonnosti, finančnom hospodárení a kontrole agentúr.

⁽¹⁾ Nariadenie (EÚ) 2016/796.

⁽²⁾ Prijaté texty, P8_TA(2018)0133. Pozri stranu 393 tohto úradného vestníka.